

แถลงการณ์ร่วม

ขอให้เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยุติการใช้
“ยุทธการพิทักษ์ป่าต้นน้ำเพชร”
และเคารพหลักสิทธิมนุษยชนกลุ่มชาติพันธุ์
กะเหรี่ยงในพื้นที่บางกลอยบน-ใจแผ่นดิน

แถลงการณ์ร่วม

ขอให้เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยุติการใช้
“ยุทธการพิทักษ์ป่าต้นน้ำเพชร”

และเคารพหลักสิทธิมนุษยชนกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในพื้นที่บางกลอยบน-ใจแผ่นดิน

สืบเนื่องจากการชุมนุม #SAVEบางกลอย เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564 ชาวบ้านบางกลอย-ใจแผ่นดินได้เดินทางมาชุมนุมหลัก ณ บริเวณสะพานชมัยมรุเชฐ ทำเนียบรัฐบาล เพื่อเฝ้าติดตามมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2564 ถึงสิทธิในพื้นที่บางกลอย-ใจแผ่นดิน อันเป็นที่ตั้งชุมชนดั้งเดิมของพี่น้องชาติพันธุ์กะเหรี่ยง พร้อมทั้งลงนามในบันทึกข้อตกลงเพื่อแก้ไขปัญหา กรณีบางกลอย-ใจแผ่นดิน โดยสุดท้ายแล้ว นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร้อยเอกธรรมนัส พรหมเผ่า รองประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาของพีมูฟ และนายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำส่งหนังสือบันทึกข้อตกลงเพื่อแก้ไขปัญหา กรณีชาวบ้านบางส่วนเดินทางกลับขึ้นไปยังพื้นที่บางกลอย-ใจแผ่นดิน อันเป็นที่อยู่ดั้งเดิมของบรรพบุรุษ พร้อมเซ็นรับรองคืนสู่พี่น้องชาวบ้านบางกลอย ในช่วงเช้าของวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2564 และดำเนินการจัดรถรับส่งชาวบ้านบางกลอยกลับสู่บ้านบางกลอย-ใจแผ่นดินตามเดิม

ต่อมา วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564 เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานประกาศใช้ “ยุทธการพิทักษ์ป่าต้นน้ำเพชร” พร้อมทั้งขนกองกำลังขึ้นยังพื้นที่บางกลอย-ใจแผ่นดิน ประกอบด้วย ทหารหน่วยเฉพาะกิจทัพพระยาเสือ หน่วยเฉพาะกิจภูเขาเสือ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์สัตว์ป่า การป้องกันและปราบปราม (สปป.1) กรมอุทยานแห่งชาติ และตำรวจตระเวนชายแดน เตรียมเข้าสนธิกำลังยังหมู่บ้านบางกลอย-ใจแผ่นดิน เป็นผลให้ช่วงเย็นวันเดียวกัน ชาวบ้านถูกไล่เลียงลงมาจำนวน 13 คน ในจำนวนนั้นมีเด็กเล็กอยู่ด้วยปฏิบัติการดังกล่าว ยังคงคุกคามชาวบ้านอย่างต่อเนื่อง จนในช่วงเช้าวันที่ 5 มีนาคม 2564 เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เข้าสนธิกำลังขึ้นไปยังหมู่บ้านบางกลอย-ใจแผ่นดิน พร้อมควบคุมตัวนายหน่อแอะ มีมิ บุตรชายของนายโคอิ มีมิ และชาวบ้านบางกลอย-ใจแผ่นดินรวมกว่า 10 ชีวิต ให้ขึ้นฮอิลิคอปเตอร์ลงมาพร้อมกับเจ้าหน้าที่อุทยาน โดยเบื้องต้นเจ้าหน้าที่ควบคุมตัวชาวบ้านทั้งหมดไว้ **และไม่ให้ครอบครัว หรือทนายความเข้าเยี่ยมแต่อย่างใด**

เครือข่ายองค์กรตามรายชื่อที่แนบข้างท้ายนี้ ขอให้เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยุติการใช้

“ยุทธการพิทักษ์ป่าต้นน้ำเพชร” เพื่อปราบปรามและข่มขู่ชาวบ้านให้อพยพลงมาจากพื้นที่บางกลอย-ใจแผ่นดิน โดยอ้างความชอบธรรมตาม พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ 2562 ซึ่งที่ผ่านมา มติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2553 เรื่อง แนวนโยบายในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวกะเหรี่ยง ระบุมาตรการฟื้นฟูระยะสั้น ดังนี้

1. ยุติการจับกุมและให้ความคุ้มครองกับชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงที่เป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมที่อยู่ในพื้นที่ข้อพิพาทเรื่องที่ทำกินดั้งเดิม
2. จัดตั้งคณะกรรมการ หรือกลไกการทำงานเพื่อกำหนดเขตพื้นที่ในการทำกินที่อยู่อาศัยและการดำเนินวิถีชีวิตตามวัฒนธรรม (Demarcation Committee/Mechanism) เพื่อจัดการข้อพิพาทการใช้ประโยชน์หรือการถือครองพื้นที่ของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงกับหน่วยงานรัฐซึ่งมีองค์ประกอบนอกเหนือจากองค์ประกอบของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้มีส่วนได้เสีย นักวิชาการและผู้ปฏิบัติงานทางด้านวิถีวัฒนธรรม และสิทธิมนุษยชน ตลอดจนนักมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา โดยกำหนดอำนาจหน้าที่มุ่งเน้นการส่งเสริมแนวทางการจัดการความขัดแย้งในเชิงสร้างสรรค์ (Constructive Dialogue) และ
3. ส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพในชุมชนบนพื้นที่สูง เช่น การรักษาความหลากหลายของการสร้างพันธุ์พืช การสร้างความมั่นคงทางอาหาร การสร้างความสมดุลของนิเวศผ่านกระบวนการระบบไร่หมุนเวียน

ขณะที่ เจ้าหน้าที่อุทยานอ้างว่าชาวบ้านกระทำผิดตาม พรบ อุทยานแห่งชาติ ทั้งที่ มาตรา 65 วรรค 4 ระบุว่า เพื่อแก้ไขปัญหาการดำรงชีพตามวิถีชุมชน หรือวิถีชีวิตดั้งเดิมที่อยู่โดยรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติ การเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลของบุคคลที่ได้รับอนุญาตตามประกาศกระทรวงที่ออกตามมาตรา นี้ ต้องเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์ตามประเภท ชนิด และจำนวนที่ได้รับอนุญาต และเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ ในเขตพื้นที่โครงการฯ เท่านั้น และได้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ “บุคคลที่ได้รับอนุญาตในเขตพื้นที่โครงการตามประกาศกระทรวงที่ออกตามมาตรา นี้” สามารถเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลตามที่ได้ อำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในพื้นที่บางกลอยบน-ใจแผ่นดิน

ประกอบกับคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ในคดีหมายเลขดำที่ อส.77/2559 หมายเลขแดงที่ อส.4/2561 ซึ่งนายโคอิ หรือค้ออี มีมิ กับพวกรวม 6 คน ยื่นฟ้องกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กับพวก รวม 2 คน เพื่อขอให้ชดเชยค่าเสียหายจากกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 รื้อถอนเผาทำลายสิ่งปลูกสร้าง และทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีทั้งหกที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

ศาลปกครองมีคำสั่งให้จำเลยมีความผิด ใช้อำนาจเกินความจำเป็นไม่สมควรแก่เหตุ ให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ชาวบ้านทั้ง 6 คน

หลังจากมีคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด แทนที่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ จะดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูเยียวยาและให้ความคุ้มครองแก่ชาวกะเหรี่ยงบ้านบางกลอยบน-ใจแผ่นดินจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ ซึ่งการฟื้นฟูเยียวยานั้น ควรรวมถึงการให้ชาวกะเหรี่ยงกลุ่มดังกล่าวได้รับสิทธิคืนมา โดยสามารถกลับไปอยู่อาศัยในพื้นที่บ้านบางกลอยบน-ใจแผ่นดินได้ดังเดิม เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตตามขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นและวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวกะเหรี่ยง ตามหลักสิทธิชุมชนและสิทธิมนุษยชน แต่กลับปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ กลับใช้ "ยุทธการต้นน้ำเพชร" ดังกล่าว กระทำละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ยังละเมิดต่อบันทึกข้อตกลงเพื่อแก้ไขปัญหา กรณีบางกลอย-ใจแผ่นดิน ที่นายวรวิฑูรย์ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร้อยเอกธรรมนัส พรหมเผ่า รองประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาของพีมูฟ และนายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่นรับรองและส่งคืนชาวบ้านบางกลอยแล้วอีกด้วย

ทั้งนี้ เครือข่ายองค์กรตามรายชื่อที่แนบข้างท้ายนี้ ขอให้เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ยุติปฏิบัติการดังกล่าวข้างต้น และขอเรียกร้องต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ขอให้ยุติการจับกุมชาวบ้าน และยุติปฏิบัติการที่กระทำละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพ และเคารพต่อหลักการสิทธิมนุษยชนของชาวบ้านกะเหรี่ยงบางกลอย-ใจแผ่นดิน
2. ขอให้ทางราชการยุติความพยายามในการดำเนินคดีต่อชาวกะเหรี่ยงบางกลอย-ใจแผ่นดินทุกคน ทั้งทางแพ่งและทางอาญาโดยทันที
3. ขอให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดอย่างเคร่งครัด
4. ขอให้รัฐบาลและกรมอุทยานฯ ให้ความคุ้มครองและฟื้นฟูเยียวยาชาวกะเหรี่ยงบ้านบางกลอยบน-ใจแผ่นดิน ด้วยการคืนสิทธิชุมชน ให้พวกเขาสามารถกลับไปอยู่อาศัยในพื้นที่บ้านบางกลอยบน-ใจแผ่นดิน เพื่อใช้ชีวิตตามวิถีของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมได้ดังเดิมต่อไป โดยปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2553 เรื่องแนวนโยบายในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวกะเหรี่ยงฯ โดยเคร่งครัด
5. ขอให้กรมอุทยานฯ เจ้าหน้าที่รัฐ และรัฐบาล ยกเลิกกฎระเบียบ มาตรการ และการกระทำอันเป็นการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติต่อชาวกะเหรี่ยงบ้านบางกลอยบน-ใจแผ่นดิน และกลุ่มชาติพันธุ์ชนพื้นเมืองอื่นๆ

ตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่ภายใต้สนธิสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ
ในทุกรูปแบบและหลักการสิทธิมนุษยชนโดยเคร่งครัด

ด้วยความเคารพต่อหลักการสิทธิมนุษยชน

มูลนิธิผสานวัฒนธรรม

สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.)

สมาคมนักกฎหมายสิทธิมนุษยชน (สนส.)